

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ YILLIK RAPORU 2017

KAMUOYU, YAYIN ARAŞTIRMALARI VE
ÖLÇME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

HAZİRAN 2018

RTÜK
iletişim
merkezi

www.rtuk.gov.tr // rtukmobil // 444 1178

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....4

GENEL İSTATİSTİKLER.....6

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ.....10

PROGRAM TÜRÜNE GÖRE VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ 16

EN ÇOK BİLDİRİM GELEN PROGRAMLARIN
DEĞERLENDİRİLMESİ.....26

2017 YILI İZLENME ORANI/PAYI(REYTING/SHARE)
ANALİZİ.....35

İNCELEMELER MÜEYYİDELER.....40

YÖNETİCİ ÖZETİ

KAMUOYU, YAYIN
ARAşTIRMALARI VE
ÖLÇME DAİRESİ
BAşKANLIĞI

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ♦ 2017 Yılında **toplam 142969 bildirim** gelmiştir. Bildirimde bulunanların %67'si erkek; yaklaşık %36'sı üniversite mezunu; %14'ü memur; %19'u 21-25 yaş grubundadır. Bildirimlerin %27'si İstanbul iline aittir.
- ♦ Bildirimlerin %54'ü **RTÜK Çağrı Hattına** gelmiştir. Web sitesi üzerinden gelen bildirimlerde önemli bir artış bulunmaktadır.
 - ♦ Bildirimlerde geçen yıla göre **%28'lik bir düşüş** yaşanmıştır. Bu farkın nedeni, 2016 yılında bazı programlara yapılan toplu şikayetlerin yüksek olması ve 2017 yılında evlilik programlarının yayından kaldırılmasıdır.
- ♦ En çok bildirim alan kanal **SHOW TV**, en çok bildirim alan program **“Evleneceksen Gel”**, en çok tasnif edilen inceleme kriteri ise **“Genel Ahlak, Manevi Değerler ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık”** olmuştur.
- ♦ 2017 yılında program türüne göre **Kuşak Programları** ilk sırada yer alırken, **Dizi Filmler** ikinci sırada yer almıştır. Yıllar bazında program türüne göre bildirim dağılımına bakıldığında en dikkat çekici veri, son iki yılda görülen Kuşak Programlarındaki ciddi artıştır.
 - ♦ 2017 yılında haberler hariç diğer program türlerinde en çok izlenen programlar aynı zamanda en çok şikayet edilen programlar olmuştur.
- ♦ 2017 yılı reyting/share değerlerinde en dikkat çekici nokta **Dizi Filmler**'in izlenme oranlarının yaş grubu düştükçe artış göstermesi, buna zıt biçimde realite şovların ise yaş grubu arttıkça artış göstermesidir.

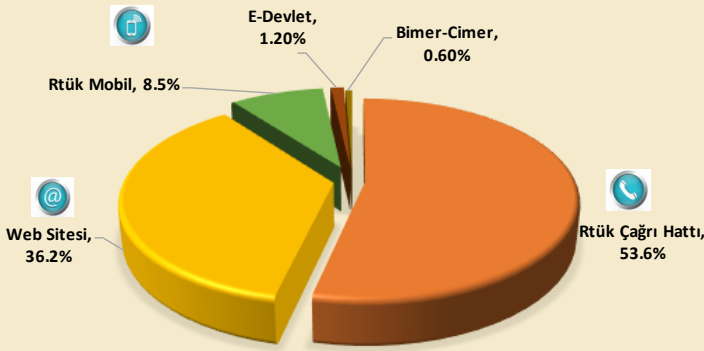
GENEL İSTATİSTİKLER

RTÜK İLETİŞİM
MERKEZİ İSTATİSTİKLERİ

2017 yılı

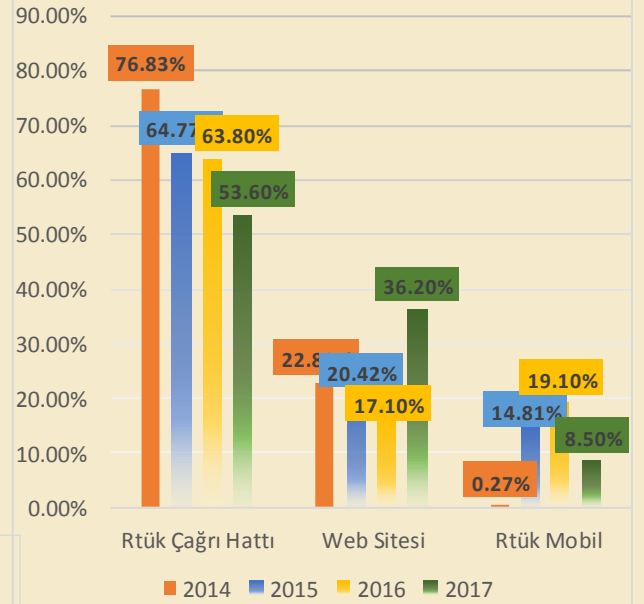
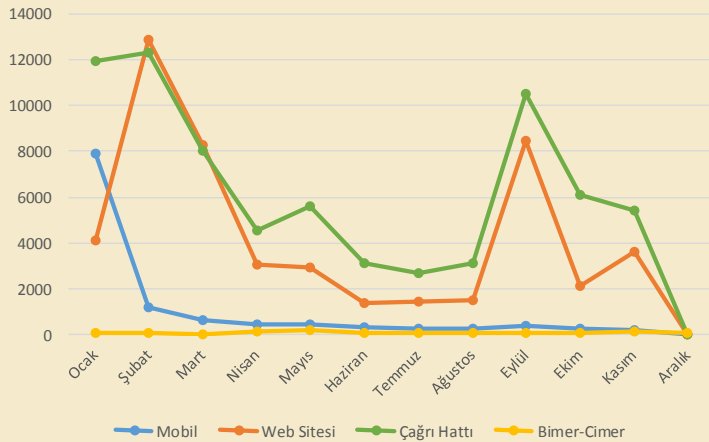
Toplam Bildirim Sayısı:

142969

E n çok bildirim 444 1 178
RTÜK Çağrı Hattına...

Web sitesi üzerinden gelen
bildirimlerin oranı 2016 yılı-
na göre iki katına çıkmış-
tır...

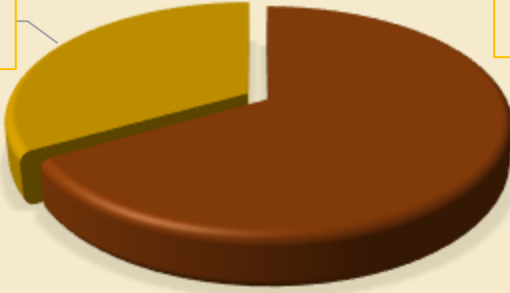
2017 yılında en çok bildirim Çağrı
Hattına gelmiş olmakla birlikte Şu-
bat ayında en fazla bildirim Web si-
tesi üzerinden gelmiştir.

GENEL İSTATİSTİKLER

CİNSİYET

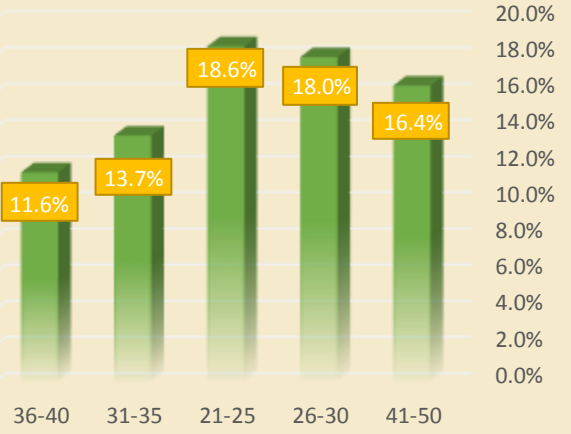

Kadın,
33%

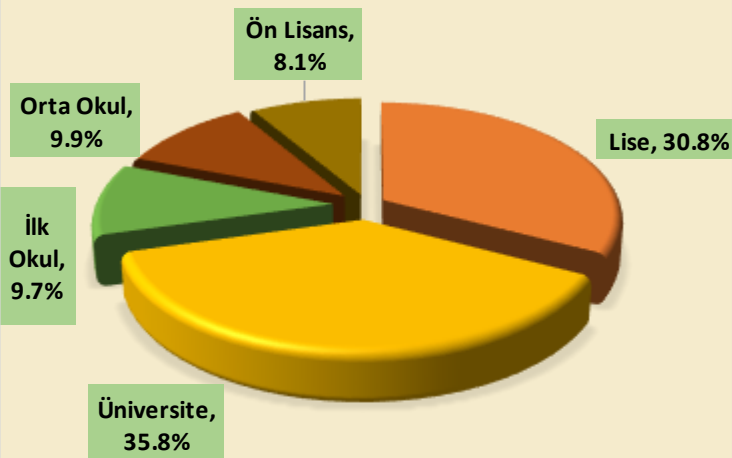
Erkek,
67%

YAŞ GRUPLARI

2 017 yılında bildirimde bulunanların %67'si erkek...

EĞİTİM DURUMU

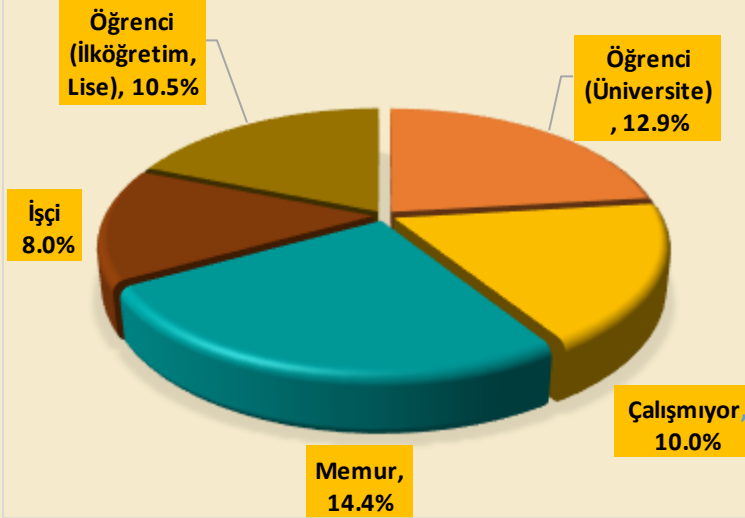
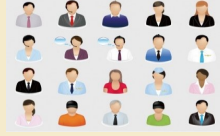

En çok bildirim %18.6 oranı ile 21-25 yaş grubuna ait...

Bildirimde bulunanların %35,8'i Üniversite Mezunu...

GENEL İSTATİSTİKLER

MESLEK DAĞILIMI

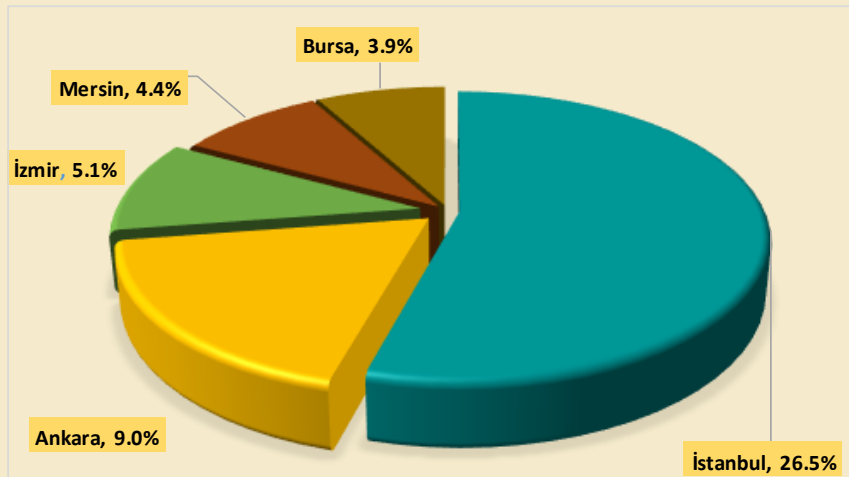

M eslek bildiriminde bulunanların yaklaşık %14.4'ü memur...

İLLERE GÖRE DAĞILIM

E n çok bildirim İSTANBUL'dan...

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ

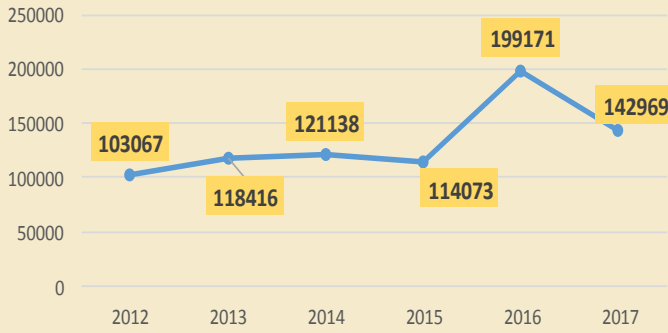
KAMUOYU, YAYIN ARAŞTIRMALARI VE ÖLÇME
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ

YILLARA GÖRE VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ SAYILARI

YILLARA GÖRE TOPLAM BİLDİRİM

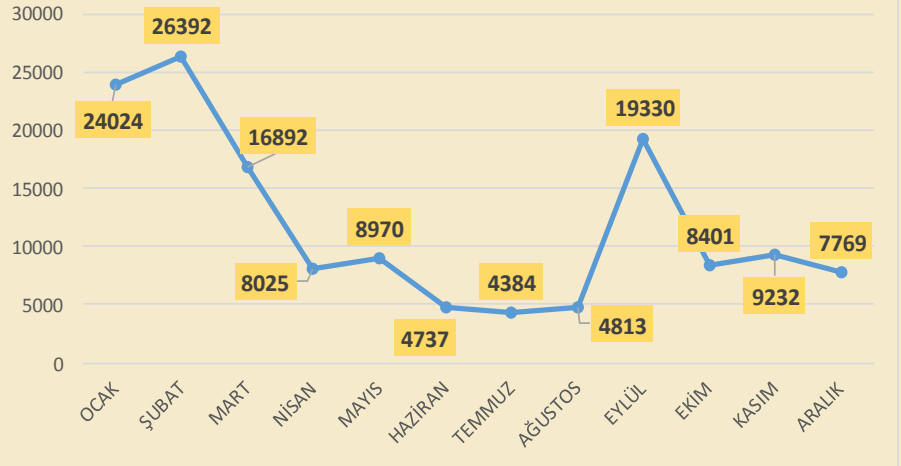

2017 yılında toplam **142969** adet bildirim sisteme ulaşmıştır. Vatandaş bildirimlerinde 2017 yılında 2016 yılına göre bir düşüş söz konusudur. 2016 yılında **evlilik programlarının** her birine yoğun bir şekilde şikayetlerin gelmesi toplam bildirim adedini artıran en önemli neden olarak görülmektedir.

Bildirimlerin 2017 yılı içerisindeki aylara göre dağılımına bakıldığında özellikle **Ocak, Şubat, Mart ve Eylül** aylarında yılın diğer aylarına göre daha fazla bildirim adedi olduğu görülmektedir.

Bu aylarda fazla bildirim olması televizyon izleme sürelerinin artmasıyla açıklanabilir.

AYLARA GÖRE 2017 YILI TOPLAM BİLDİRİMLERİ

Başka bir deyişle, **uzun televizyon izleme süreleri izleyicilerin içeriklere daha fazla maruz kalmalarını beraberinde getirmekte ve yayınlardan kaynaklanan rahatsızlıklar bildirim yolu ile şikayete dönüşmektedir.**

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ

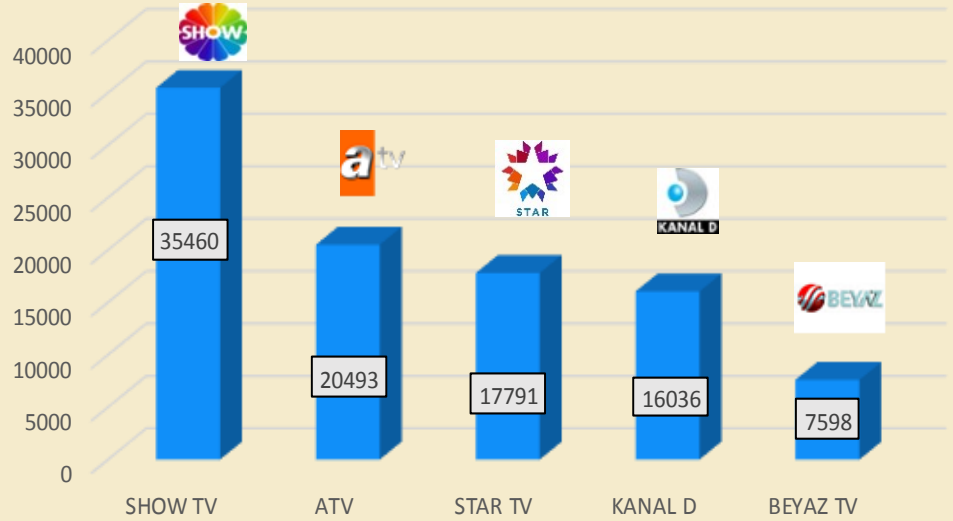
2017 EN ÇOK BİLDİRİM ALAN KANALLAR

EN ÇOK BİLDİRİM
SHOW TV'YE

2017 yılına ait vatandaş bildirimlerinin kanallara göre dağılımı incelendiğinde **Show TV** kanalının **35460** bildirimle ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bunu sırasıyla **20493** adet bildirimle **ATV**, **17791** bildirimle **Star TV**, **16036** bildirimle **Kanal D**, **7598** bildirimle **Beyaz TV** izlemektedir.

Bildirim sıralamasında yer alan **ilk beş** kanal **ulusal** yayın yapan kanallardır. İlk dörtte yer alan kanalların en çok bildirim alan programları incelendiğinde hepsinin evlilik formatlı **gündüz kuşağı** programları olduğu görülmüştür.

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN İLK BEŞ KANAL

2017 yılı içerisinde Ocak –Haziran yayın sezonu döneminde yayınlanan ancak Eylül’de başlayan yeni sezonla birlikte **690 No’lu KHK gereği** yayından kaldırılan **evlilik programlarına** 2017 yılı içerisinde gelen şikayetler 2017 yılı geneli değerlendirildiğinde diğer programları baskıladıgı saptanmıştır.

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ

2014- 2015- 2016 - 2017 EN ÇOK BİLDİRİM ALAN KANALLARIN KARŞILAŞTIRMASI

Kanallara yapılan bildirim adetleri yıllara göre incelendiğinde, en fazla bildirimi **Show TV** kanalının aldığı görülmüştür. Öte yandan, bildirim adetlerindeki yıllara göre değişime bakıldığında Show TV ve Beyaz TV'nin diğer yıllara oranla bildirim adetlerini artırdığı saptanmıştır. Show TV'de "**Evleneceksen Gel**", Beyaz TV'de ise "**Beyaz Futbol**" adlı programlar en 2017 yılının en çok bildirim alan programları olmuştur.

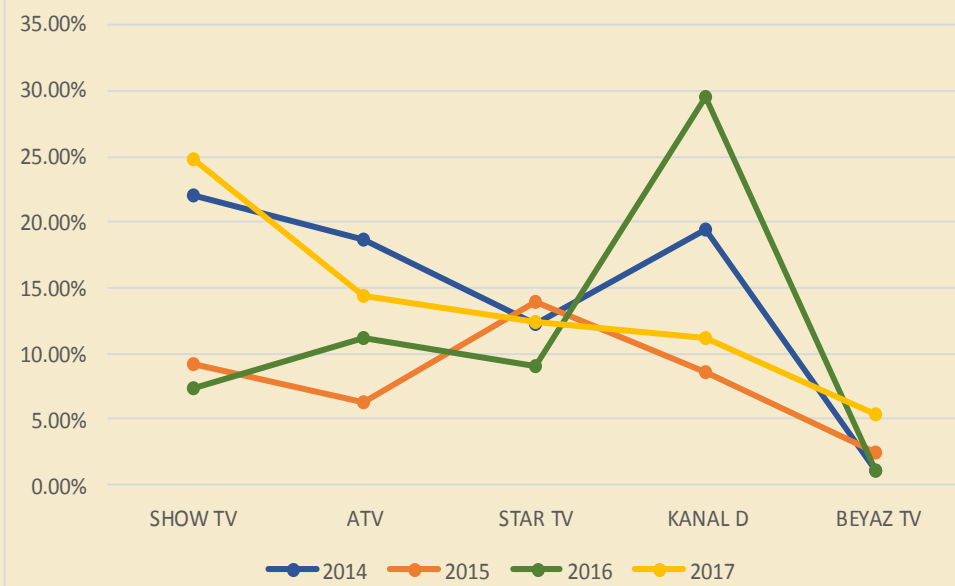
Aşağıdaki grafiğe göre;

2014 yılı en yüksek bildirim adedi **SHOW TV** - "**Bu Tarz Benim**",

2015 yılı en yüksek bildirim adedi **TV8** - "**Ütopya**",

2016 yılı en yüksek bildirim adedi **KANAL D** - "**Kismetse Olur**",

- 2017 yılı en yüksek bildirim adedi **Show TV** "**Evleneceksen Gel**" programına aittir.

2014-2017 yılları arasında vatandaşlardan gelen bildirimlerin kanallara göre hangi programlara yapıldığı yukarıda verilmiştir. Buna göre özellikle son iki yıldır (2016 ve 2017) evlilik programları şikayetleri yayınlanan hemen her kanalda bildirim adetleri açısından ilk sırada yer aldığı saptanmıştır.

2014-2017 yılları arasında en fazla bildirim alan programların hepsinin **gündüz kuşağında yayınlanan ve sıradan insanların hikayelerini farklı formatlarda hikayeleştirerek izleyiciye sunan programlar** olduğu gözlemlenmiştir. Bu tür programlar hem izlenmekte hem de şikayet edilmektedir.

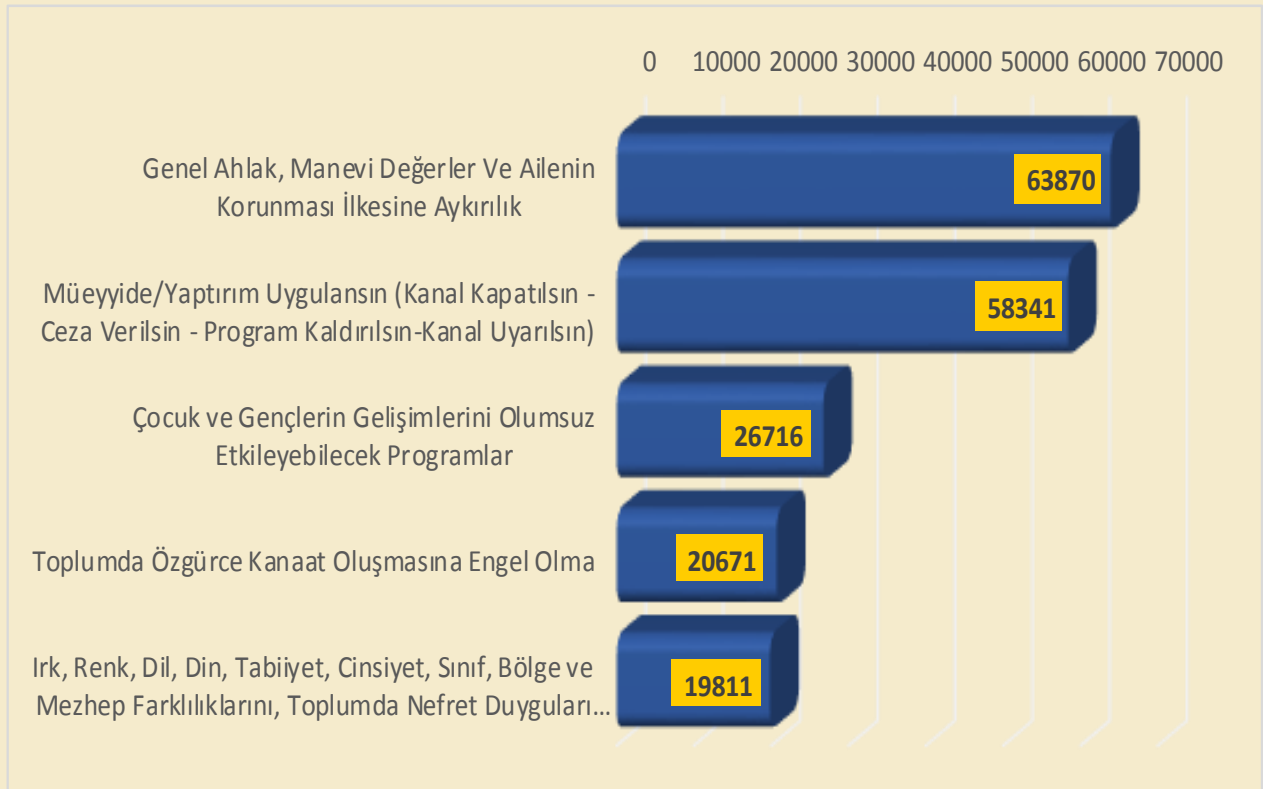
Bu durum meraka dayalı gözetleme unsurunun bu programların izlenmesine yol açarken öte yandan kişilerin "gerçek" hikayelerinin televizyon ekranı önünde **özel alanı ya da mahrem olanı açığa vurma ifşaa etmelerinin** ahlaki boyutları nedeniyle şikayet edilmesiyle açıklanabilir.

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ

2017 İNCELEME KRİTERLERİNE GÖRE DAĞILIM

2017 yılında vatandaşlardan gelen bildirimler toplam **291323** adet inceleme kriterinin çerçevesinde tasnif edilmiş, bunun **63870** adedi "**Genel Ahlak, Manevi Değerler ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık**" inceleme kriterinde tasniflenmiştir. Bunu sırasıyla, **58341** adet ile "**Müeyyide/Yaptırım Uygulansın (Kanal Kapatılsın - Ceza Verilsin - Program Kaldırılsın - Kanal Uyarılsın)**", **26716** adet ile "**Çocuk ve Gençlerin Gelişimlerini Olumsuz Etkileyebilecek Programlar**" inceleme kriterleri takip etmiştir. Bu iki inceleme kriteri yüksek oranda evlilik programları ile ilgili olarak geldiği için birbirleriyle ilintilidir. Çünkü vatandaş bildirimlerine yansıdığı kadarıyla genel olarak izleyiciler arasında evlilik programlarıyla ilgili kanı toplumun ahlakını bozduğu yönünde olduğu için bu tür programların kaldırılması gerektiği düşüncesi hakimdir.

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ

İNCELEME KRİTERLERİNE GÖRE DAĞILIMIN KARŞILAŞTIRILMASI

Genel İzleyici Kitlesi

7 Yaş ve üzeri için

13 Yaş ve üzeri için

18 Yaş ve üzeri için

Şiddet / Korku

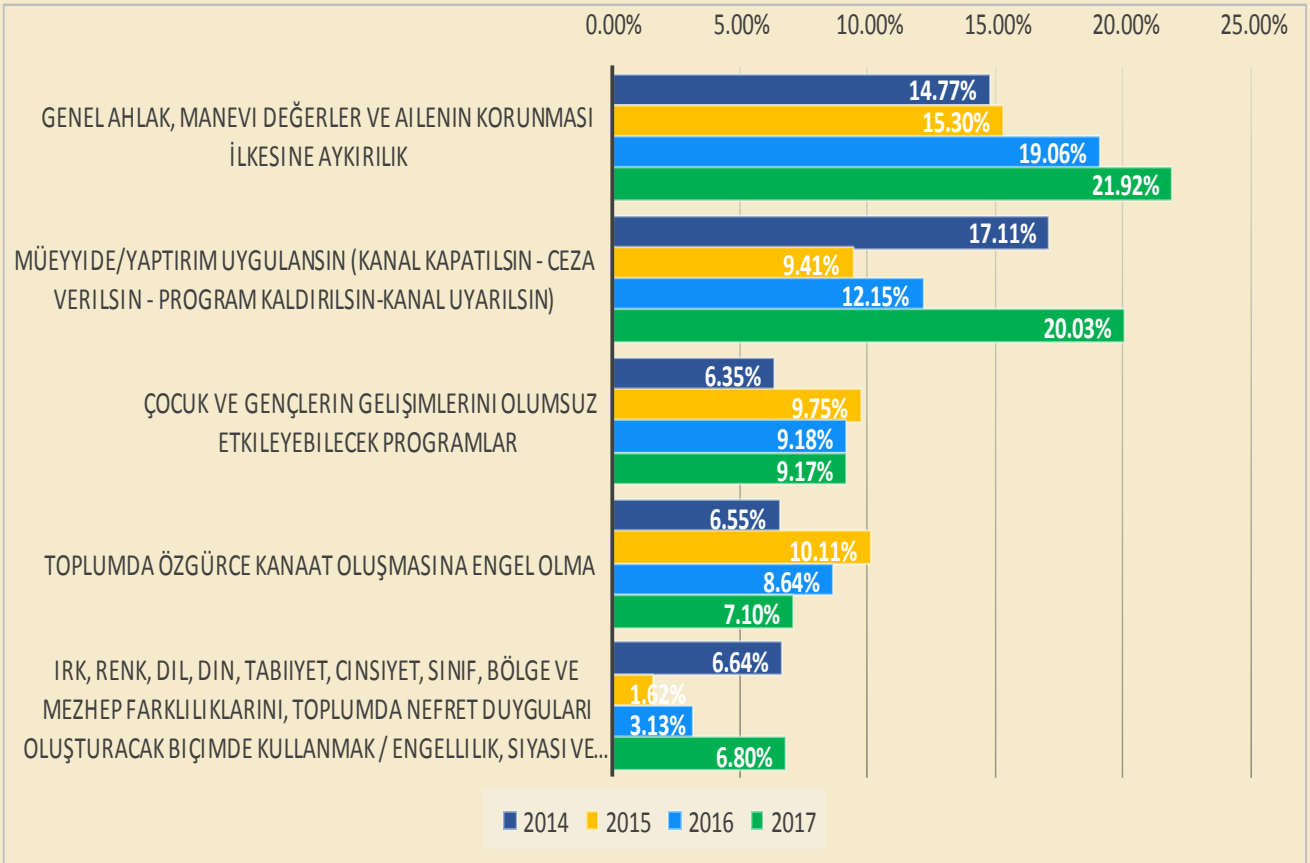

Cinsellik

Olumsuz Örnek Olup Olamayacak Durumlar

Genel Ahlak, Manevi Değerler ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık inceleme kriteri kapsamında değerlendirilen bildirimler yıllara göre incelendiğinde bildirim adetleri ile benzer oranda yükseliş gösterdiği gözlemlenmiştir. **“Müeyyide/Yaptırım Uygulansın (Kanal Kapatılsın - Ceza Verilsin - Program Kaldırılsın - Kanal Uyarılsın)”** inceleme kriteri 2016 yılına göre yaklaşık %7 oranında bir yükseliş göstermiştir.

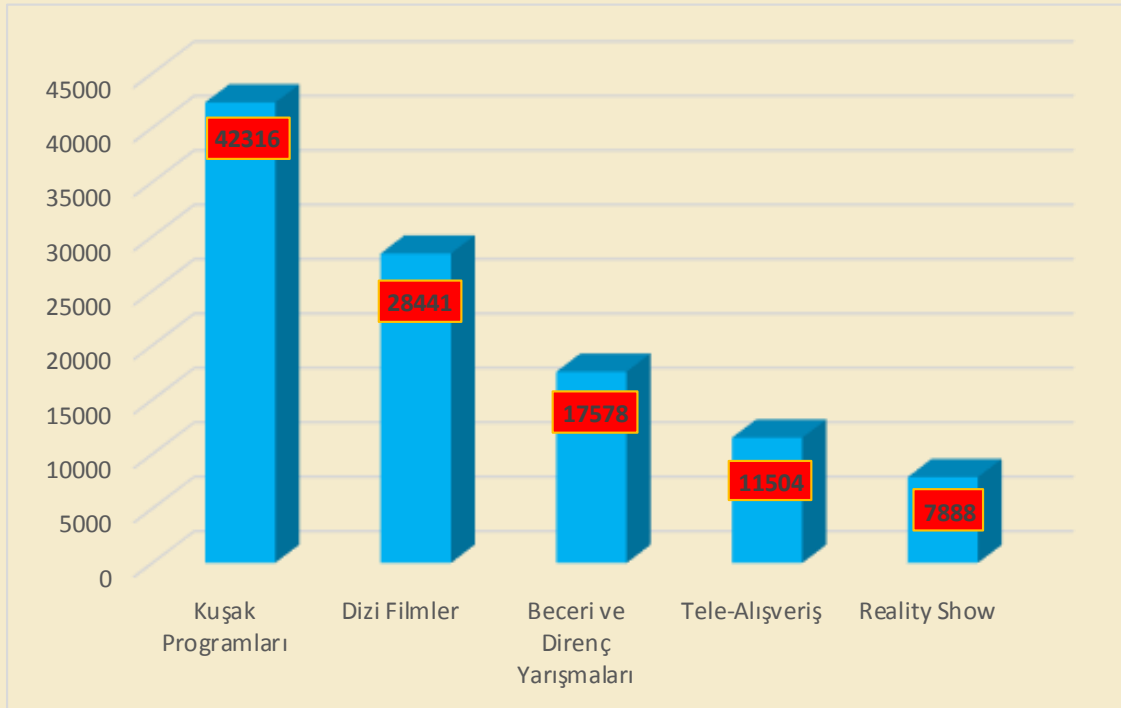

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ

2017 PROGRAM TÜRLERİNE GÖRE VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ

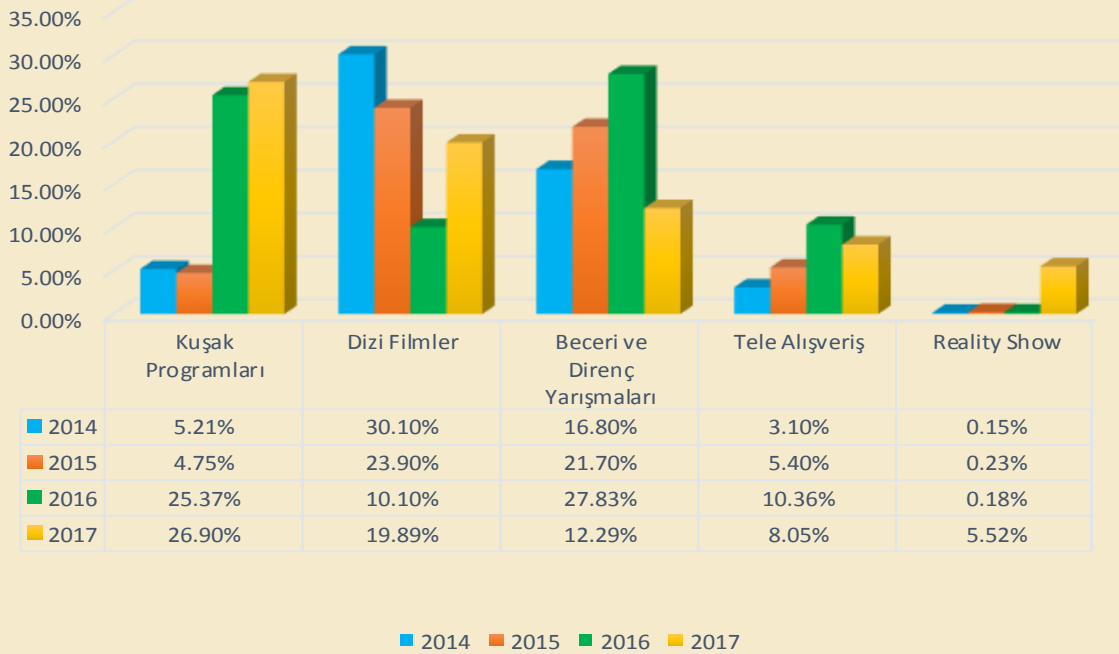

2017 yılında vatandaşlardan gelen bildirimlere bakıldığında program türüne göre **42316** bildirim ile **“Kuşak Programları”**nın ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bunun en önemli nedeni farklı kanallarda yayınlanan evlilik formatlı yarışma programına gelen bildirimlerdir. İkinci sırada **28441** bildirim adedi ile **“Dizi Filmler”** yer almakta olup bu türde en fazla bildirim alan dizi **“Kalp Atışı”** adlı yapım olmuştur. Üçüncü sırada **17578** bildirim adedi ile **“Beceri ve Direnç Yarışmaları”** yer almaktadır. Dördüncü sırada **11504** adet bildirimle Tele-Alışveriş yayınları yer almaktayken, beşinci sırada **7888** adet bildirimle **“Reality Show”** programları yer almaktadır. “Reality Show” program türünün daha önceki yıllarda oldukça düşük bildirim adetlerine sahip olması bu türde yayınlanan fazla program olmaması ile açıklanabilir. 2017 yılına gelindiğinde evlilik programlarının yayından kaldırılmasıyla birlikte 2017 yılında Eylül ayında başlayan yeni yayın döneminde farklı kanallarda evlilik programlarının ikamesi olarak yayınlanmaya başlayan kriminal içerikli kayıp bulma ve cinayet gibi konuları işleyen programlar nedeniyle bu tür 2017 yılında en çok bildirim alan ilk beş program türü arasına girmiştir.

VATANDAŞ BİLDİRİMLERİ ANALİZİ

2014-2015-2016-2017 PROGRAM TÜRLERİ KARŞILAŞTIRMA

Yıllar bazında program türüne göre bildirim dağılımlarına bakıldığında en dikkat çekici olan **“Kuşak Programları”ndaki** ciddi artıştır. **2014 ve 2015** yıllarında tüm program türlerine yapılan bildirimlerin yaklaşık **%5’i “Kuşak Programları”na** ait iken, **2016** yılında bu oran **%25’e** yükselmiştir. **2017** yılında ise yaklaşık **%27** oranına yükseldiği görülmektedir. Bu durumun nedeni uzun süredir yayınlanan evlilik programlarına artık izleyicinin tahammülünün kalmadığı yönünde gelen bildirimler ile açıklanabilir.

Grafikte ikinci olarak göze çarpan yıllara göre azalma eğilimi gösteren **“Dizi Filmler” program türünde** 2017 yılına gelindiğinde ciddi bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Burada özellikle dizilerde işlenen konuya göre özellikle bazı meslek gruplarına yönelik “olumsuz” olarak nitelendirilebilecek içeriklerin yer alması bu meslek grubu mensuplarının tepkisine yol açarak bildirimlerin artmasına neden olmuştur.

Tele-Alışveriş programlarına yönelik bildirimlerde bir azalma söz konusudur. Bu durumun nedeni Tele-Alışveriş yayını yapan bazı kanalların **KHK ile kapatılmış olmasıdır**.

“Reality Show” program türündeki önemli artış da birden fazla kriminal içerikli gündüz kuşağı programlarının farklı kanallarda yayın hayatına başlaması ile ilişkilidir.

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

KAMUOYU, YAYIN ARAŞTIRMALARI VE
ÖLÇME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

MEDYA VE ŞİDDET

Şiddet çok boyutlu bir kavram ve olgudur. Dolayısıyla tek bir tanım yapılabilmesi kolay değildir. Şiddet kavramı geniş anlamıyla ele alındığında "insan üzerindeki fiziksel ve ruhsal etkileri açıkça ölçülemeyen, dolaylı ve somut bir biçimde hissedilen çeşitli baskılardır. Örneğin ekonomik şiddet, medya terörü, enflasyon, işsizlik, trafik korsanlığı, doğanın ve tarihsel çevrenin tahribi, sağlıksız kentleşme gibi¹ birçok unsuru bünyesinde barındığı görülmektedir. Şiddetin toplum içinde, toplum tarafından nasıl sunulduğu, nasıl kabul gördüğü de önemlidir². Bu noktada şiddetin medyada sunuluş biçimi önem kazanmaktadır. Şiddet ve medya ilişkisi literatürde oldukça fazla tartışılan bir konu olmuştur. Şiddetin ana kaynağı medya değildir ancak şiddetin içselleştirilmesi, normalleştirilmesi ve taklit edilmesi büyük ölçüde medya yoluyla gerçekleşmektedir. Bunun en önemli nedeni, medyada yer alan şiddet içeriğinin sunuluş biçiminin yanı sıra bu tür içeriklerin yayınlanma sıklığıdır. Bu durumun en fazla haberlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Yapılan çeşitli araştırmalarda görülmüştür ki şiddet haberlerinin verilme sıklığının gerçek hayatta yaşanan şiddet olaylarından daha fazla olmasıdır.

Örneğin İngiltere’de yapılan bir çalışmada bir aylık süre zarfında Britanya Suç Araştırması şiddet suçlarının genel suçlara oranının % 6 düzeyinde olmasına rağmen İngiliz gazetelerinin genel suç haberlerine oranla şiddet suçlarını % 64,5 oranında haber yaptığını görülmüştür.³ İstatistiklerin de ortaya koyduğu gibi habercilik alanında yapılan yayınların ağırlıklı olarak şiddet içeriğine yöneldiği söylenebilir. Şiddet ve medya ilişkisinde bir yanda şiddetin taklit edilerek içselleştirilmesi, toplumda kabul görmesi ve normalleşmesi sorunu öte yandan medyanın özellikle görsel medyanın bu içeriği kullanım sıklığı ve şekli arasında çelişkili bir durum ortaya çıkarmaktadır.

Rekabete dayalı günümüz televizyon yayıncılığında haber değerleri, çarpıcılık, beklenmediklik, olağandışılık, tuhaflık, anlaşmazlık, ilgi çekicilik gibi günlük yaşamdan ayrılan özellikler taşıyan olgular çerçevesinde şekillenmektedir. Bu haberciliğin doğal sonucu olarak, günlük yaşamda ortaya çıkan çarpıcı ve dramatik olaylar çoğunlukla bağlamlarından kopuk bir şekilde izleyiciye sunulmakta; izleyicileri eğitmek ve bilinçlendirmek değil, heyecanlandırmak ve irkiltmek amaçlanmaktadır. Medyada karşılaştığımız şiddet, vahşet veya bunların sonuçlarını ortaya koyan görüntü ve haberler, insan psikoloji üzerinde olumsuz etkiler yaratmakta; seyirci olarak bu haberlere maruz kalan insanlar zamanla bu görüntülere aşına olup duyarsızlaşmakta ve neticede empati yeteneğini kaybetmeye başlamaktadır. Ayrıca şiddet içeren haberlerin ana akım medyada sıradanlaşması, suçun olağan, çekici bir faaliyet olarak algılanması, kimi zaman suçlunun saygınlık kazanması ya da adaleti sağlayan kurumların saygınlığını yitirmesi gibi sonuçları da doğurabilmektedir. Şiddet konusuyla ilgili 2017 yılı içerisinde RTÜK ve yayıncıların bir araya geldiği bir toplantı düzenlenmiştir. Şiddet unsurunun haberlerde verilmiş şekli ile ilgili sektör ve RTÜK arasında bilgi alışverişi yapılmış ve şiddet içerikli haberlerin fazlalığı nedeniyle haberlerin reyting sisteminden çıkarılması konusu tartışılmıştır.

Dolayısıyla bu tür haberlerde uyulması gerek etik ilkeler, haber yapılırken dikkat edilmesi gereken hususlar olmalı, haberde belirli kişiler hedef gösterilmemeli, haberin verdiği mesajlar, haberde kullanılan fotoğraflar özenle incelenerek seçilmeli halkı yönlendirmek değil, bilgilendirmek amaçlanmalıdır.

1. Kocacık, F., & Çağlayandereli, M. (2009). Ailede kadına yönelik şiddet: Denizli ili örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 25-43. içinde Ünsal, 1996: 35 ve Erten-Ardal, 1996: 143
2. KOCACIK, F. (2001). Şiddet olgusu üzerine. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(1), 1-7.
3. Gökulu, G. ve Hosta, N. (2013). Basında kadına yönelik şiddet haberlerinin analizi: *Hürriyet*, *Sabah* ve *Posta* gazeteleri örneği

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

KUŞAK PROGRAMLARI

Program Adı	Kanal Adı	Bildirim Adedi	(%)
EVLENECEKSEN GEL	Show TV	15214	35.95
ESRA EROL'DA	ATV	12705	30.02
ZUHAL TOPAL'LA	Star TV	12189	28.8

Kuşak programlarının ilk üç sırasında evlilik programları olduğu görülmektedir. Kuşak Programları türünde 2017 yılının en çok bildirim alan programı ise Show TV ekranlarında yayınlanan **“Evleneceksen Gel”** isimli evlilik programı olmuştur. Programa yönelik izleyici şikayetler Türk gelenek ve göreneklerine ters düşmesi ve aile kurumunu olumsuz yönde etkilemesi çevresinde yoğunlaşmakta olduğu görülmüştür. Buna ek olarak programdaki

bazı katılımcıların tavır ve kullandığı dil izleyicileri rahatsız etmiş **“Solmaz”** isimli katılımcının program süresince sürekli dans etmesi izleyenler açısından tepkiye neden olmuştur. Kadının cinsel bir obje olarak kullanılması izleyicide rahatsızlık yaratmıştır. **Özellikle programda evlilik üzerine yapılan konuşmaların ve bu programların kendi içinde ürettiği dilsel kodlar çocuk ve gençlerin aile ve evlilik üzerine algılarını dil yoluyla etkileyebileceği ön görülmektedir. Nitekim izleyicilerden gelen şikayetlerde de bu programların çocuk ve gençlerin evliliğe bakış açısını olumsuz yönde etkileyerek değiştirdiği sıkça dile getirilmiştir.**

İkinci sırada ATV ekranlarında yayınlanan **Esra Erol'da**, üçüncü sırada ise Star TV'de yayınlanan **Zuhal Topal'la** adlı evlilik programı bulunmaktadır. Şikayete konu olan evlilik programlarının benzer gerekçelerle izleyicilerde rahatsızlık yarattığı görülmüştür. Ayrıca bu tür gündüz kuşağı programlarının özellikle terör olaylarının yaşandığı dönemlerde izleyicinin daha fazla tepkisini çektiği görülmüştür. Şikayetlerin dönem dönem normalden daha fazla artış göstermesi bu durumla ilişkilidir.

Bildirimlerle ilişkili olarak **“Genel Ahlak, Manevi Değerler ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık”** en fazla tasnif edilen inceleme kriteri olmuştur.

İnceleme Kriteri	Bildirim Adedi	(%)
Genel Ahlak, Manevi Değerler Ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık	32938	35.48
Müeyyide/Yaptırım Uygulansın (Kanal Kapatılsın – Ceza Verilsin – Program Kaldırılsın–Kanal Uyarılsın)	26770	28.84
Çocuk ve Gençlerin Gelişimlerini Olumsuz Etkileyebilecek Programlar	10554	11.37

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sayın yetkililer, daha öncede bu site aracılığı ile şikayette bulunmuştum. Lütfen!!! Toplumun psikolojik ahlakını bozan, ülkemizin manevi değerlerini hiçe sayan, aile kavramını en ağır şekilde rencide eden sadece bu program değil!! evlendirme programlarının "tümünü" tamamen kapatın artık hiç bir şekilde benzerini dahil görmek istemiyoruz. Toplumuzu cahilleştiren, zeka ve seviyeyi en alt sınıra indiren bu program adı altındaki şarlatanlığa bir son verin!! Çanak tutmayın..! Son Verin.

Bildirim ID:438306

Bu ve bunun benzeri programlar yüzünden işe gidiyorken TV'nin fişini çekerek evden çıkıyorum. Okula gitmeyen çocuğum annesi yokken tv açmasın diye. Esra Erol, Seda sayan ve zuhal total'in programlarının yayınının yaz gelmeden biran önce tv'lerden temizlenmesini istiyorum. Bizim örf ve adetlerimiz bunlar değil

Bildirim ID: 502515

Aile müessesesinin bu kadar ayaklar altına alındığı, ülkece yas halindeyken, onca şehidimiz varken bu programlarda sürekli bayram havası yaşanması, amacı belliyken o amacından da sapması olacak iş değildir. Bu program başta olmak üzere tüm evlilik programlarının kapatılmasını istiyorum.

Bildirim ID:474912

Zuhal Topal'la

0212 300 18 18

BAYHAN'DAN BEKLENEN AÇIKLAMA!

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

DİZİ FİLMLER

Program Adı	Kanal Adı	Bildirim Adedi	(%)
KALP ATIŞI	Show TV	11244	39.53
KIRGIN ÇİÇEKLER	ATV	1864	6.55
SÖZ	Star TV	858	3.02

2017 yılında en çok bildirim alan “**Dizi Filmler**” program türünde 11244 bildirim adedi ile “**Kalp Atışı**” adlı dizi ilk sırada yer almıştır. Toplumun en önemli meslek gruplarından polislik ve doktorluğu karşı karşıya getirdiği ve Türk toplumunun hassas bir dönemine denk geldiği için sisteme çok sayıda bildirim ulaşmıştır. ATV kanalında yayınlanmakta olan “**Kırgın Çiçekler**” dizisi ise 1864 adet bildirim ile en çok şikayet alan ikinci dizi

olmuştur. Vatandaşlar tarafından Çocuk Esirgeme Kurumu’nda yetişen kızların hayatını anlatan bu dizinin üvey babasının kızına uyguladığı şiddet ve taciz görüntüleriyle Türk aile yapısına uygun bulunmadığı ayrıca çocuk ve gençlerin psikolojilerini olumsuz yönde etkilediği ifade edilmiştir.

858 bildirim adedi ile üçüncü sırada yer alan “**Söz**” adlı dizide ise **Kalp Atışı dizisinde olduğu gibi** Özel Harekat Polisleri kendilerine yönelik olumsuz sahnelerden ötürü toplu olarak bildirimde bulunmuş ve bu doğrultuda “*Irk, Renk, Dil, Din, Tabiiyet, Cinsiyet, Sınıf, Bölge ve Mezhep Farklılıklarını, Toplumda Nefret Duyguları Oluşturacak Biçimde Kullanmak / Engellilik, Siyasi ve Felsefi Düşünce ve Benzeri Konularda Ayrımcılık Yapmak*” inceleme kriteri ilk sırada yer almıştır. Bu inceleme kriterini takiben ikinci sırada “**Müeyyide/Yaptırım Uygulansın (Kanal Kapatılsın - Ceza Verilsin - Program Kaldırılsın-Kanal Uyarılsın)**” gelmektedir. **Genel Ahlak, Manevi Değerler Ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık** inceleme kriteri ise özellikle “Kırgın Çiçekler” isimli diziden dolayı üçüncü sırayı almıştır.

İnceleme Kriteri	Bildirim Adedi	(%)
Irk, Renk, Dil, Din, Tabiiyet, Cinsiyet, Sınıf, Bölge ve Mezhep Farklılıklarını, Toplumda Nefret Duyguları Oluşturacak Biçimde Kullanmak / Engellilik, Siyasi ve Felsefi	12943	28.27
Müeyyide/Yaptırım Uygulansın (Kanal Kapatılsın - Ceza Verilsin - Program Kaldırılsın-Kanal Uyarılsın)	7269	15.87
Genel Ahlak, Manevi Değerler Ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık	6380	13.93

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özel hareket polisine bir doktor dizide yumruk atıyor, yeşil bereyi yere düşürüyor, özel hareketçılara hakaret ediliyor, özel hareket polisini kimsenin küçük düşürmesini istemiyorum, özür dilenmesini, bu dizinin yayından kalkmasını ve ceza almasını istiyorum.

(kalp atışı)

Bildirim ID: 551455

Atv de yayınlanan kırgın çiçekler adlı dizinin. Gençleri ruhsal ve zihinsel olarak kötü etkilediğini düşünüyorum. Ve toplum olarak ahlaki kurallarımıza aykırı davranılması için yayından kaldırılmasını istiyorum. Biz toplum olarak tecavüzcü bir üvey babanın bu kadar rahat davrandığını gösteren bir dizi izlemek istemiyorum. Ekranda olmasının da gereksiz buluyorum.

Bildirim ID: 463580

(kırgın çiçekler)

Bugünkü bölümde bordo bereli tarafından özel hareketçinin elinden silah alınıyor. Bu dizide gerçeğin yansıtılmasını bu kurumu aşağılanmasını istemiyorum. Gereğinin yapılmasını istiyorum.

Bildirim ID: 575130

(söz)

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

BECERİ VE DİRENÇ YARIŞMALARI

Program Adı	Kanal Adı	Bildirim Adedi	(%)
KİSMETSE OLUR	Kanal D	6377	67.2
İŞTE BENİM STİLİM	TV8	2280	12.97
SURVİVOR	TV8	972	5.53

2017 yılında, Beceri ve Direnç Yarışmaları program türünde, kadın ve erkek yarışmacıların gün boyunca birbirine bitişik iki ayrı evde yaşadığı ve aralarında ilişki kurmaya çalıştığı, ardından evlenme konusunda anlaşma sağlayan çiftlerin oylama yoluyla yarışmanın birincisi seçilerek para, ev gibi ödülleri kazandığı **"Kismetse Olur"** isimli evlilik programı ilk sırada yer almaktadır. "Söz konusu program, 2017 yılı Nisan ayından itibaren yayından kaldırılmış olmasına rağmen, özellikle Ocak ve Şubat ayındaki bildirim sayıları nedeniyle ilk sıradadır. Bildirimlerde söz konusu programın içeriğinde Türk aile ve toplum yapısına uygun olmayan davranış biçim-

lerinin yer aldığı, erkek ve kadınlar arasında yaşanan ilişkilerin toplum tarafından kabul göremeyecek düzeye ulaştığı; birbirlerine enişte ve baldız diye hitap eden iki şahsın aşk yaşamaya başladığı ifade edilmiştir. Kadına yönelik psikolojik şiddetin rahatsızlık yarattığı bu programın hemen her bölümünde fiziksel şiddete atıflar bulunduğu da göze çarpmaktadır. Ayrıca bildirimlerde reyting uğruna sırf kavgacı değil diye evden elenen yarışmacıların olduğu ifade edilerek, beğenerek takip edilen ama sessizliği nedeniyle elenen bu gelin adaylarının geri dönmelerine yönelik talepler dile getirilmiştir. İkinci sırada "İşte Benim Stilim" isimli program yer almaktadır. Bu programda ise gerek yarışmacıların gerekse yarışmada bulunan jürinin kullandığı dil ve söylemler izleyicilerin tepkisine yol açmıştır. Bildirimlerde hem Türkçe'nin düzgün kullanımı hususunda hem de üslup olarak kavgacı bir tonun kullanılarak saygı sınırlarının aşılması çocuk ve gençlere olumsuz örnek teşkil edebileceği dile getirilmiştir. Bu tarz uzun soluklu ve genel olarak aynı yarışmacılarla devam edilen programlarda katılımcılardan birisi diğerlerine göre ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Reyting kaygısı ile yapılan bu hamleler ekranda olmadık görüntü ve diyaloglara neden olabilmektedir.

Üçüncü sırada ise Survivor isimli yarışma programı yer almaktadır. Bu programa yönelik bildirimler ise yine reyting uğruna yapılan kavgalar, argo konuşmalar, yarışmacılar arasındaki entrikalardan duyulan rahatsızlık ve ayrıca kadın yarışmacıların giysilerinin açıklığı etrafında yoğunlaşmıştır.

Beceri ve Direnç Yarışmaları program türüne yönelik tasnif edilen inceleme kriterlerine bakıldığında ise, şikayetlere paralel biçimde ilk sırada "Genel Ahlak, Manevi Değerler Ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık" kriterinin yer aldığı görülmektedir.

İnceleme Kriteri	Bildirim Adedi	(%)
Genel Ahlak, Manevi Değerler Ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık	12656	31.51
Müeyyide/Yaptırım Uygulansın (Kanal Kapatılsın - Ceza Verilsin - Program Kaldırılsın-Kanal Uyarılsın)	10796	26.88
Çocuk ve Gençlerin Gelişimlerini Olumsuz Etkileyebilecek Programlar	4624	11.51

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yayın tarihi verilen programda daha önceki bölümlerde enişte yenge gibi bizim değer verdiğimiz anlamları olan bu kelimeleri birbirlerine kullanan Gökhan ve Sibel adlı yarışmacılar daha sonra aşk adı altında izleyiciye sunulan Türk örf ve adetine uymayan herkese yanlış örnek olan bir durum haline gelmiştir bu yüzden bu kelimelerin anlamının ve derinliğinin kaybolmaması adına programa veya yarışmacılara gereken uyarının verilmesini istiyorum veya yarışmacılar elensin yada program yayından kalsın .

Bildirim ID:438896

TV8 de yayınlanmakta olan işte benim yarışmasının yayından kaldırılmasını istiyorum bu yayın kadınların rezilliği kepezeliği ortaya koymaktadır. Bu yayın dedikodu iftira konuşma sitili bakımından tam bir kadın pazarlama programıdır. Bu program kadınların mahremiyetini en açık şekilde ortaya koymaktadır. Lütfen bu yayını kaldıralım .

Bildirim ID:436972

Survivor insan aklıyla dalga geçiyor. Üstelik konuşmalar şiddeti kavgaya teşvik ediyor. Lütfen bir şeyler yapın. Vereceğiniz para cezası hiçbir şey değiştirmiyor. Zaten para için bu kadar rezillik oluyor.

Bildirim ID:455761

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

REALITY SHOW

Program Adı	Kanal Adı	Bildirim Adedi	(%)
SEDA VE UĞUR'LA	Show TV	2453	31.1
ESRA EROLDA	ATV	1818	23.05
GERÇEĞİN PEŞİNDE	TV8	871	11.04

2017 yılında “**Reality Show**” program türü ilk defa en çok bildirim alan ilk beş program türü sıralamasına girmiştir. Bu program türünde genellikle gündüz kuşağında yayınlanan ve kriminal vakaların derinlemesine irdelendiği, kayıp bulma, cinayet çözme vs. gibi konuları odağına almaktadır. Bu program türünde **Show TV’de** yayınlanan “**Seda ve Uğur’la**” adlı gündüz kuşağı programı 2453 adet bildirimle ilk sırada yer almıştır. 690 No’lu KHK’nın

yürürlüğe girmesinden sonra evlilik programları yeni yayın sezonunda format değiştirerek kriminal şovlara dönüşmüştür. Bu tür programlarda suça konu olan olaylar incelenirken kişilerin gönüllü ve gönülsüz özel hayatlarının tüm detaylarına kadar TV ekranı önünde ifşa edildiği görülmektedir. İlk sırada yer alan Seda ve Uğur’la adlı programa yönelik şikayetler babası belli olmayan çocuklara DNA testi yapılarak canlı yayında bunları ifşa edilmesi, aile sırlarının TV ekranları önünde en ince ayrıntısına kadar tartışılması ve tüm bunların magazinleştirilmesi gibi konulara ilişkin gelen bildirimlerden oluşmaktadır. İkinci sırada **ATV** kanalında yayınlanan **Esra Erol’da** adlı kriminal şov 1818 adet bildirim almıştır. Program bir önceki sezon devam eden aynı ismi taşıyan evlilik programında yer alan kişilerin yeni formatta da yer alması bu kişiler üzerinden konular işlendiği için şikayetlere konu olmuştur. Ayrıca yine Seda ve Uğur’la programında olduğu gibi kişilerin özel hayat ve aile yaşantısının detaylı ve sansasyonel bir şekilde ekranlara yansması izleyiciyi rahatsız ederek şikayetlere konu olmuştur. Üçüncü sırada **TV8** ekranlarında yayınlanan diğer iki formatla benzer bir içeriğe sahip olan **Gerçeğin Peşinde** adlı programdır. Bu programa yönelik şikayetler de diğer iki programla benzerlik göstermekte ve program içerisinde tartışılan konularda taraflı yayınlar yapıldığı dile getirilmiştir. Bu tür kriminal vakaları inceleyerek stüdyoda katılımcılar ve sunucu ile bir mahkeme havası oluşturulan programlarda mahrem alana ilişkin ifşa edilen bilgiler zaman zaman aile içi ilişkileri olumsuz yönde etkilemesi söz konusudur. Suç teşkil eden konuların detaylı bir biçimde çocukların da TV ekranı başında olduğu gündüz saatlerinde verilmesi bu tür programlarla ilgili başka bir şikayet konusudur.

Bildirimlerle ilişkili olarak “**Genel Ahlak, Manevi Değerler ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık**” en fazla tasnif edilen inceleme kriteri olmuştur.

İnceleme Kriteri	Bildirim Adedi	(%)
Genel Ahlak, Manevi Değerler Ve Ailenin Korunması İlkesine Aykırılık	3876	23.92
Müeyyide/Yaptırım Uygulansın (Kanal Kapatılsın – Ceza Verilsin – Program Kaldırılsın–Kanal Uyarılsın)	2692	16.61
Kişiyeye Yönelik Şikayet (Katılımcı ya da Sunucu)	1481	9.14

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu kadar düzeysiz program olabilir mi? Yoğurtçu Bayram kaç sene önce birisine ilişmiş. Dna testi yapılmış Bayram çıkmış babası. Milletin özeli bu kadar ayaklar altına alınıp tiyatro gibi oynatılır mı? Varsa bir şikayet bunun yeri Yüce Türk Mahkemeleridir. Bunları halk olarak izlemek zorunda değiliz. Evlilik programları bitti bunlar başladı. Yok mu daha faydalı bilgilendirecek eğitecek program. Yete-neğimiz yok da böyle program yapamıyor muyuz? Yoğurtçu Bayramın aşk kaçamağını izlemek zorundamıyız

Bildirim ID: 569771

Değerli aklı başında insanlar ; Evlilik programlarını bile mumla aratacak bir programla yeni sezona giriş yapıldı. İnsanların özel hayatları gözler önüne seriliyor. Yayında tartışmalar, kavgalar, evlerinin içindeki ne var ne yoksa bütün halk öğreniyor. Sürekli göz yaşı, sürekli ızdırap sürekli tartışma var. Çok çok çok cirkin! Evlilik programları hiç değilse eğlenceliydi. Tamamen dram üzerine kurulu bir format ve insanların özel hayatlarına sınırsız giriliyor. Çok kirleniyoruz toplum olarak.

Bildirim ID: 554046

Programda suçluluğu kesinlesmeyen insanlar kamuda tepki oluşturmaya çalışarak suçlanmaktadır. Yuzunun gorulmesini istemeyen şahıslar teshir edilmistir. Özel hayata saygi duyulmamistir. Program esnasında kamuda algı oluşturmaya yönelik söylemlerde bulunulmustur. Sadece reyting amaçlı olarak insanlara sözlü saldırılarda bulunulmaktadır.

Bildirim ID: 523209

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

REKLAMLAR VE TELE-ALİŞVERİŞ

REKLAM KUŞAKLARI	Bildirim Adedi	(%)
Reklamın süresi ve sıklığı	1562	30.14
Paradontax	158	3.05
Çaykur	111	2.14
TOPLAM	5182	100

2017 yılı içerisinde “Reklam Kuşakları”na toplam **5182** adet bildirim gelmiştir. Bu bildirimlerin % 30.14’ü **reklamların süresinin uzunluğu ve reklamların sıklığından** şikayetçi olan vatandaşlara ait bildirimlerdir.

2. sırada % 3.05 oranıyla “**Paradontax**” markalı diş macunu reklamı yer almaktadır. Reklama ilişkin bildirimlerde, vatandaşlar reklamdaki kanlı tükürük görüntüsüyle özellikle sofrada yemek yenilirken karşılaştıklarında çok rahatsız olduklarını belirtmiş, bu reklamın yayından kaldırılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

3. sırada % 2.14 oranıyla “**Çaykur**” reklamları yer almaktadır. Bu bildirimlerde vatandaşlar son dakika haberi şeklinde başlayan, şok bir gelişme yaşanmış gibi devam eden söz konusu reklamın, insanları tedirgin ettiği ve toplumsal psikolojiyi zedelediği ayrıca içinde bulunduğumuz sıkıntılı süreçte gereksiz bir korku ve heyecan yarattığını ifade etmiş, reklama yaptırım uygulanmasını istemiştir.

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

TELE-ALİŞVERİŞ	Bildirim Adedi	(%)
Cinsel Ürünler	4146	36.04
Bitkisel Ürünler	1494	12.99
Telefon	1289	11.20
TOPLAM	11504	100

2017 yılı içerisinde ayında “Tele-Alışveriş” reklamlarına toplam **11504** adet şikayet gelmiştir.

Bu bildirimlerin %36.04’ü “**Cinsel Ürün**” satışı yapan reklamlar için yapılmıştır. Söz konusu bildirimlerde satışı yapılan bu ürünlerin, çocukların izleyebileceği saat dilimlerinde gösteriliyor olmasının genel ahlaka ve kültürel değerlerimize uygun olmadığı ifade edilmiş; bu tür yayınlar için müeyyide uygulanması talep edilmiştir.

2. sırada “**Bitkisel Ürün**” satış reklamları yer almış; bunlarla ilgili %12.99 oranında bildirimde bulunulmuştur. Gelen bildirimlerde sağlık programı adı altında bitkisel ilaçların satışının yapıldığı, bu ilaçların tedavi edici olduğu, reklamda hasta insanların kullanıldığı ve insan sağlığıyla oynandığı vurgulanmış; bu tür yayınların halkı kandırmaya yönelik yayınlar olduğu ve engellenmesi gerektiği belirtilmiştir.

3. sırada %11.20 oranıyla “**Telefon**” satışı yapan reklamlar yer almıştır. Özellikle Nokia marka telefon satışlarına yönelik olan bu bildirimlerde, gönderilen ürünlerin reklamı yapılan üründen farklı olduğu, insanların bu satışlarda kandırıldığı ve dolandırıldığı belirtilmiştir.

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

HABER BÜLTENLERİ

Program Adı	Bildirim Adedi	(%)
HABERLER – CNN TÜRK	1468	23.31
HABERLER – FOX	652	10.35
HABERLER – ATV	453	7.19

2017 yılı içerisinde en çok bildirim alan haber bültenleri içerisinde ilk sırayı **1468** bildirim adediyle **CNN TÜRK**'te yayınlanmakta olan haberler almıştır. Haftasonu Ana Haberler'i sunan kadın spikerin Diyarbakır'da meydana gelen olayda ölen terörist için "şehit" ifadesini kullanması vatandaşların büyük tepkisine yol açmıştır.

İkinci sırada **652** bildirim adediyle **FOX TV**'de yayınlanan haber bültenleri gelmektedir. **Fatih Portakal**'in sunduğu haber bülteninde öldürülen teröristler için "Allah'tan rahmet diliyorum" demesi, terör örgütüne sempati duyulduğu algısını yaratmış, bu durum toplumun tepkisine neden olmuştur. Bildirimler Fatih Portakal'ın bu haber sunumuna yönelik olarak gelmiş ve kendisinin terörü övdüğü, teşvik ettiği ifade edilmiştir.

ATV'de yayınlanan haber bültenleri ise 2017 yılı içerisinde **toplam 453 adet bildirim** almış; bildirimlerin büyük bir kısmı yapılan haberlerin asılsız ve tam araştırılmadan yapılan bu haberlerin toplumda özgürce kanaat oluşumuna engel olduğuna dair ifadeler bulunmaktadır.

İnceleme kriterlerine bakıldığında ise ilk sırayı, doğrudan haber spikerlerinin şahsına yönelik şikayetlerin çokluğu nedeniyle "**Kişiyeye Yönelik Şikayet (Katılımcı ya da Sunucu)**" kriteri almıştır. "**Bölücülük / Terörü Övme ve Teşvik Etme**" kriteri ise bu haber spikerlerinin teröristlere yönelik sözlerinden dolayı ikinci sırada yer almıştır.

İnceleme Kriteri	Bildirim Adedi	(%)
Kişiyeye Yönelik Şikayet (Katılımcı ya da Sunucu)	2357	20.42
Bölücülük / Terörü Övme ve Teşvik Etme	1826	15.82
Toplumda Özgürce Kanaat Oluşmasına Engel Olma	1587	13.75

ENÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bayan spiker haber sunarken Diyarbakır'daki bombalı eylemde bir askerin yaralı olduğunu bir kadın teröristin şehit olduğunu söyledi. Teröriste şehit denildi. Bu durumdan dolayı rahatsız oluyorum ve şikâyetçiyim.

Bildirim ID: 543606

14:00 haber programı Fatih Portakal öldürülen terorist sayısı 46 oldu iç işleri bakanlığından yapılan açıklamaydı bu derken ALLAH RAHMET EYLESİN DEDİ bu ne demek kendide terorist bu bir suç duyurusudur....

Bildirim ID:563674

Atv ana haber bülteninde 12/02/2017 tarihinde Gümüşhane ankaragücü karşılaşması sonrası yanlış haber yapılarak yeterince araştırma yapılmadan tarafsız yayından uzak, ankaragücü başkanının direk söylemlerine göre, haber yapılmış olup, kamuoyu yanlış bilgilendirilmektedir. Ankaragücü taraftarı tarafından yapılan saldırıların gümüşhane-spor taraftarı tarafından yapılmış gibi gösterilmektedir. Gereken araştırmaların yapılarak, gerekli cezanın verilmesini talep ederim.

Bildirim ID: 470534

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÇOCUK PROGRAMLARI

Program Adı	(%)
ÇİZGİ FİLM	86.40
ÇOCUKTAN AL HABERİ – Show TV	5.60
ÖĞRETMENİM CANIM BENİM – TRT ÇOCUK	4.60

2017 yılında “Çocuk Programları” içerisinde en çok bildirim çizgi filmler için gelmiştir. Bu bildirimler farklı kanallardaki farklı çizgi filmlere yönelik olmakla birlikte, CN (Cartoon Network) isimli kanalda yayınlanan “Teen Titans Go” ve TRT Çocuk kanalında yayınlanan “İstanbul Muhafızları” isimli çizgi filmler üzerindeki yoğun-

laşma dikkat çekicidir. Teen Titans Go isimli çizgi filme yönelik vatandaş bildirimlerinde, söz konusu çizgi filmin çocuklar açısından uygun bulunmayan cinsel içerikli görüntüler içerdiği ifade edilmiş, bu sahnelerin çocukların fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerini olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir. “İstanbul Muhafızları” isimli çizgi filme yönelik vatandaş bildirimlerinde ise, çizgi filmde yer alan kötü karakterin elinde yer alan listenin altında Mustafa Kemal Atatürk’ün imzasının yer aldığı belirtilmiş ve bu yolla Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurucusuna yönelik olumsuz bir algı yaratılmaya çalışıldığı ifade edilmiştir.

Çocuk Programları içerisinde ikinci sırada Show TV’de yayınlanan “Çocuktan Al Haberi” isimli program yer almaktadır. Söz konusu program kurgusal olduğu ve çocukları reyting uğruna kullandığı gerekçesiyle şikayetlere konu olmuştur.

Üçüncü sırada ise “Öğretmenim Canım Benim” isimli TRT Çocuk’ta yayınlanan çocuk programı bulunmaktadır. Bu programda toplumda öğretmenlik mesleğine duyulan saygıya zarar verdiği, çocukların gözündeki öğretmen algısını olumsuz yönde etkilediği için şikayetlere neden olmuştur.

Çocuk programlarına yönelik tasnif edilen inceleme kriterlerine bakıldığında bildirimlere paralel bir şekilde; ilk sırada “Çocuk ve Gençlerin Gelişimlerini Olumsuz Etkileyebilecek Programlar” kriteri yer almıştır.

İnceleme Kriteri	Bildirim Adedi	(%)
Çocuk ve Gençlerin Gelişimlerini Olumsuz Etkileyebilecek Programlar	1037	38.12
Müeyyide/Yaptırım Uygulansın (Kanal Kapatılsın – Ceza Verilsin – Program Kaldırılsın–Kanal Uyarılsın)	361	13.27
Cinsellik ve Müstehcenlik	340	12.5

EN ÇOK BİLDİRİM ALAN PROGRAMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

TEEN TITANS GO isimli çizgi dizi de karakterlerin gözlerinde opusme sahneleri arkada bunu destekler sesler ve net disi karakterin erkek karakterin cinsel organını tuttuğu sahneler bulunuyor. Daha fazlasını yazmaya gerek var mı bilemiyorum bir çocuk kanalında! Lütfen gerekeni yapın .

Bildirim ID:531282

İstanbul Muhafızları isimli çizgi filmin 7. bölümünde kötü karakterin listesi oluşturulmuş ve bu listenin altında Mustafa Kemal'in imzası bulunmaktadır. Ülkemizin kurucusu olan Mustafa Kemal hakaret edilmiştir. Rahatsız oldum. Şikâyetçiyim

Bildirim ID:564827

Merhaba. Programın iddiası, bu dünya tatlısı çocuklarımızın tamamen özgür bırakılarak verdiği cevapları bize aktardıklarıdır. Oysa açıkça görülmektedir ki, programı ilginç kılabilmek adına çocuklara yönlendirme yapılmakta ve sufle verilmektedir. Program sunucusu ile sanki eş zamanlı bir sohbet gerçekleşiyor havası veril-meye çalışılmaktadır. Çocuklarımızdan doğaçlama, çok parlak ve yaşlarının ötesinde şeyler çıktığına da eminim. Ancak çocuklar üzerinden reyting devşiren sahte bir programdır.

Bildirim ID:523494

Ben de bir öğretmen olarak yayınlanan bu programdaki öğretmen tiplemesinden oldukça rahatsız oluyorum. Öğretmenin hal ve hareketleri ile abiyene tabirle şaklaban gibi gösteriliyor olması hiç hoş değil. Programı izleyen çocukların zihninde şekillendirdiği öğretmen imajı kabul edilir değil.

Bildirim ID:550694

2017 YILI İZLENME ORANI/PAYI ANALİZİ (REYTING/SHARE)

KAMUOYU, YAYIN ARAŞTIRMALARI VE ÖLÇME
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Bu bölümde yer alan veriler TNS –Kantar Media tarafından 2017 yılı içinde elde edilen ölçüm sonuçları kullanılarak hazırlanmıştır. İzleyici ölçümleri ülkemizde 5 yaş üstü kişilerle 40 ilde ortalama 4000 hane ile yapılmaktadır.

2017 YILI İZLENME ORANI/PAYI (REYTING/SHARE) ANALİZİ

İZLENME PAYI (SHARE) ŞİKAYET İLİŞİKİSİ

Bu bölümde program türü bazında 2017 yılı izlenme payı/oranı değerleri ile vatandaş bildirimleri karşılaştırılmaktadır.

⇒ İzlenme oranı (reyting), belirli bir zaman diliminde belirli bir yayın hizmetini alan izleyicilerin panel büyüklüğüne oranını; İzlenme payı (share) , belirli bir zaman diliminde belirli bir yayın hizmetini alan izleyici o zaman dilimi içindeki izleyicilere/dinleyicilere oranını ifade etmektedir. Buna göre aşağıdaki tablodan program türleri 2017 yılında almış oldukları ortalama izlenme oranı değerlerine ve şikayet adetlerine göre sıralanmaktadır.

PROGRAM TÜRÜ	ORTALAMA SHARE (2016)	ORTALAMA SHARE (2017)	ŞİKAYET YÜZDESİ (%)
DİZİLER	11.41	18,85	19.89
REALITE SHOW	23.14	18,83	5.52
KADIN PROGRAMLARI	11.54	11,09	26.9
BİLGİ VE EĞLENCE YARIŞMALARI	8.27	10,05	12.29
HABERLER	-	8,20	3.80

⇒ 2017 yılında en çok izlenen program türünün Diziler olduğu görülmektedir. Şikayet açısından bakıldığında ise %18.89 oranıyla ikinci en çok şikayet edilen program türünün diziler olduğu saptanmıştır. Dizilerin izlenme payında, 2016 yılı ile karşılaştırıldığında, önemli bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Türk yapımı diziler halihazırda dünyada da

büyük ilgi görmekte ve Türkiye dizi ihracatı konusunda önemli bir yol kat etmektedir. Türkiye'den bu yıl içerisinde toplam 100 ülkeye 300 milyon dolarlık dizi ihracatı gerçekleştirilmiştir.⁴ Dizilerde kullanılan teknik alt yapı, görüntü ve oyunculuk gibi unsurların belli bir kaliteye ulaşması beraberinde böyle bir tabloyu getirmiştir. Ancak yine de dizilerin Türkiye'de yayınlanma saatleri de düşünüldüğünde, bazı içeriklerin yayın ilkelerini ihlal etmesi nedeniyle özellikle çocuk ve gençlere olumsuz örnek teşkil edebilecek durumları doğurduğu unutulmamalıdır. Dizi içeriklerinde kamusal sorumluluk bilinci ile hareket etmek her açıdan başarı ve kaliteyi beraberinde getirecektir.

⇒ İzlenme açısından ikinci sırada 2017 yılı yeni yayın sezonunda yayınlanmaya başlayan ve gündüz kuşağının baskın formatı haline gelen Realite Show programları yer almaktadır. 2016 yılında Realite Show program türünün ortalama izlenme payı 23.41 iken 2017 yılında bu pay 18.83'e düşmüştür. Şikayet açısından bakıldığında ise bu program türünün en çok şikayet edilen ilk beş program türü içerisinde %5.52 oranıyla dördüncü sırada yer aldığı görülmüştür. Kadın programları türü özellikle evlilik programlarının da içinde bulunduğu gündüz kuşağı programlarını ifade etmektedir. 2017 yılının başında bu formatta yer alan programlar, yeni yayın döneminin başlamasıyla birlikte format değişikliğine gitmiş, kayıp bulma, cinayet gibi kriminal içerikli programlar haline dönüşmüştür. 2017 yılında izlenme payı açısından (11.09) üçüncü sırada yer alan bu programların, şikayet açısından (%29.6) ilk sırada yer aldığı görülmüştür. Bu programlarla ilgili RTÜK İletişim Merkezine ulaşan şikayetlerin fazlalığı reyting açısından iyi değerlere sahip olsa bile her yapımın izleyici tarafından memnuniyetle izlenmediğinin bir göstergesi niteliğindedir.

⇒ Bilgi ve Eğlence Yarışmaları, izlenme payı (10.05) sıralamasında dördüncü; şikayet oranı (%12.29) açısından ise üçüncü sırada yer almıştır. Bilgi ve Eğlence Yarışmaları türünün 2017 yılındaki izlenme payının 2016 yılına göre yükseliş gösterdiği gözlemlenmiştir.

⇒ Son olarak, Haberler program türü izlenme payı (8.20) açısından da şikayet oranı (3.80) açısından da ilk beş program arasında beşinci sırada yer almaktadır.

4. Kültür ve Turizm Bakanlığı, <http://basin.kulturturizm.gov.tr/TR,180027/dunyanin-gozu-turk-dizilerinde.html>

2017 YILI İZLENME ORANI/PAYI ANALİZİ

2017 YILI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE REYTING/ SHARE ANALİZİ

Bu bölümde program türü temelinde demografik değişkenlere göre izlenme payı/oranı verilerinin analizi yapılacaktır. Buna göre yaş, cinsiyet, ses grupları ve bölgeler olmak üzere 4 ana değişken üzerinden program türüne göre analizler yapılmıştır. SES grupları AB, C1, C2, DE olmak üzere 4

ana gruptan oluşmaktadır. Bu gruplar asıl gelir getiren kişinin meslek ve eğitim seviyesi göz önünde tutularak belirlenir. Buna göre AB ses grubu en yüksek sosyo-ekonomik düzeye işaret ederken, DE ses grubu en düşük sosyo-ekonomik düzeyi ifade etmektedir.

CİNSİYETE GÖRE PROGRAM TÜRLERİNDE İZLENME PAYLARI

	Diziler	Haberler	Realite Show	Kadın Programları	Bilgi Eğlence Yarışmaları
Erkek	17.49	8.17	16.84	10.28	9.30
Kadın	20.00	8.25	20.14	12.77	10.68

2017 yılında kadınlar erkeklerden daha fazla dizi izlemiştir!

Yukarıdaki tabloda program türlerinin cinsiyete göre aldıkları paylar yer almaktadır. Diziler, Haberler ve Bilgi ve Eğlence Yarışmaları normal dağılmakta olduğu için bu program türleri için Parametrik bir test olan t testi kullanılmak suretiyle kadın ile erkekler arasında share değerleri açısından farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Yalnızca Diziler program türünde kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu kapsamda kadınların erkeklerden daha fazla dizi izlediği söylenebilir.

Reality Show ve Kadın programları program türleri ise normal dağılım göstermediği için bu program türleri için non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Bu test sonuçlarına göre Reality Show program türünde erkek ile kadınlar arasında fark yokken, kadın programlarında kadınların erkeklerden daha fazla izleyici olduğu söylenebilir. Reality Show program türü içerikleri açısından düşünüldüğünde özellikle kriminal vakaları konu edinmeleri açısından gerek erkek gerekse kadın izleyiciye hitap ederken, kadın programlarında ağırlık evlilik programlarının olmasından dolayı kadınların daha fazla ilgisini çekmektedir. Bu durum toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde kadına ve erkeğe atfedilen özelliklerin medya tüketimine yansması olarak düşünülebilir. Gündüz kuşağı programlarının ana hedef kitlesi ev hanımları olmakla birlikte gündüz saatlerinde emekli, çalışmayan veya öğrenci gibi TV karşında olma potansiyeli yüksek erkek profillerini Reality Show türü kriminal içeriklerle yakalamayı amaçlamıştır.

Genel olarak bakıldığında ise, kadınlar yukarıda belirtilen tüm program türlerini erkeklere göre daha fazla izleme eğilimi göstermektedir.

2017 YILI İZLENME ORANI/PAYI ANALİZİ

YAŞ GRUPLARINA GÖRE PROGRAM TÜRLERİNDE İZLENME PAYLARI

YAŞ GRUBU	DİZİLER	HABERLER	REALİTE SHOW	KADIN PROG.	BİLGİ EĞLENCE YARIŞMALARI
5-14	21.74	6.46	10.49	7.38	10.29
15-24	21.08	8.11	16.70	10.85	11.10
25-34	18.93	7.63	17.35	9.77	11.24
35-44	18.85	7.88	18.52	9.81	9.91
45-54	18.08	9.18	21.51	12.29	9.17
55+	15.57	9.51	23.83	14.65	9.24

Yaş grupları arasında **diziler program türü** izleme payları açısından farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan varyans analizi ve çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre (LSD Testi) göre 5-14 ile 15-24 yaş gruplarının en çok diziler program türünü izleyen yaş grupları olduğu söylenebilir. Ayrıca 55 ve üstü yaş grubunun da en az diziler program türünü izleyen yaş grubu olduğu ifade edilebilir. Yukarıdaki tabloda diziler program türünün izlenme paylarının yaş grupları arttıkça azalma eğiliminde olduğu görülmüştür. Yapılan korelasyon analizi sonucuna göre de diziler program türü izlenme payı değerleri ile yaş değişkeni arasında **%63 oranında negatif yönlü** bir ilişki bulunmaktadır (sig=0,00<0,05).

“Dizi ler”in izlenme payları yaş grubu düştükçe artış göstermektedir!

⇒ Tabloda en çok göze çarpan 5-14 ve 15-24 yaş grubunun diziler program türündeki diğer yaş gruplarından daha yüksek olan izlenme paylarıdır. Bu durum bu yaş grubundaki çocukların ağırlıklı olarak aileleri ile birlikte televizyon izlemeleri ile ilişkilendirilebilir. Ancak diğer yaş gruplarından daha da yüksek izlenme payına sahip olmaları bu yaş grubunun kişisel tercihlerinin bir göstergesi de olabilir. Bu olasılığı da göz önünde bulundurarak bu yaş grubunun dizilerde yer alan ve vatandaşlardan gelen şikayetlerden de anlaşılan şiddet, cinsellik ve aile kavramına yönelik zararlı içeriklere maruz kaldığı söylenebilir.

- ⇒ Yaş grupları arasında **haberler program türü** izleme payları açısından farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan varyans analizi ve çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre (LSD Testi) göre 45-54 ile 55 yaş ve üstü yaş gruplarının en çok haberler program türünü izleyen yaş grupları olduğu söylenebilir. Ayrıca 5-14 yaş grubunun da en az haberler program türünü izleyen yaş grubu olduğu ifade edilebilir. Yukarıdaki tabloda haberler program türünün izlenme paylarının yaş grupları arttıkça artma eğiliminde olduğu görülmüştür. Yapılan korelasyon analizi sonucuna göre de haberler program türü izlenme payı değerleri ile yaş değişkeni arasında **%80 oranında pozitif yönlü** bir ilişki bulunmaktadır (sig=0,00<0,05).
- ⇒ Yaş grupları arasında **realite show program türü** izleme payları açısından farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan varyans analizi ve çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre (Tamhane) göre 5-14 yaş grubunun en az realite show program türünü izleyen yaş grubu olduğu ifade edilebilir. Ayrıca Realite Show ve Kadın Programlarının 45 yaş ve üzeri kişiler tarafından daha yüksek oranda izlenme payına sahip olduğu söylenebilir.
- ⇒ Yaş grupları arasında **kadın programları program türü** izleme payları açısından farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan varyans analizi ve çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre (Tamhane) göre, 55 yaş ve üstü yaş grubunun en çok kadın programları program türünü izleyen yaş grubu olduğu ifade edilebilir. Ayrıca yapılan korelasyon analizi sonucuna göre de kadın programları program türü izlenme payı değerleri ile yaş değişkeni arasında **%50 oranında pozitif yönlü** bir ilişki bulunmaktadır (sig=0,00<0,05).

2017 YILI İZLENME ORANI/PAYI ANALİZİ

SES GRUPLARINA GÖRE PROGRAM TÜRLERİNDE İZLENME PAYLARI

	Diziler	Haberler	Realite Show	Kadın Programları	Bilgi Eğlence Programları
AB	17.10	7.61	16.89	9.28	10.56
C1	19.29	7.74	17.09	10.24	10.80
C2	19.47	8.19	18.78	11.19	10.13
DE	18.63	8.79	20.60	12.63	9.24

⇒ Varyans analizi sonucuna program türlerinden yalnızca Haberler program türünde SES grupları arasında farklılık bulunmaktadır. Farklılığın hangi SES grubundan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla çoklu karşılaştırma testi (LSD Testi) yapılmış olup, AB ve C1 gruplarının diğer gruplardan daha az “Haberler” program türünü izlediğini ifade etmek mümkündür. Öte yandan, diğer program türlerinde SES kategorileri arasında anlamlı bir fark olmamakla birlikte Bilgi Eğlence Yarışmaları hariç diğer program türlerinde SES grubu aşağıya indikçe izleme oranlarının artış eğiliminde olduğu görülmektedir.

⇒ SES grupları arası program türleri arasında çok keskin farklılıklar bulunmaması Türkiye’de **kültürel omnivor** (hepçilik) bir izleyici kitlenin varlığını akıllara getirmektedir. Bu bağlamda toplumsal grupların beğeni ve tercihlerinin alttan üste ya da üstten alta geçişken olabileceği ve arada çok keskin ayrımların olmadığı öngörülebilir. Benzer şekilde yapılan bir araştırma sonuçlarına göre elit kültür ve popüler kültür arasında sosyal gruplar açısından ortak beğenilere sahip televizyon izleyici kitlesi bulunduğu belirtilmiştir.⁵ Araştırmaya göre bu durumun nedenleri, ülkede yaşanan yoğun iç göç dalgalarıyla kültürün melezleşerek toplumsal gruplar arasında ortak beğeni zemini oluşturması, TV’de yayınlanan program türleri ve türler içindeki formatların çeşitliliği, yeni medya alanında yaşanan gelişmeler sonucu her şeyle ilgilenen kültürel omnivor izleyiciyi ön plana çıkardığı saptanmıştır.

5. MİSCİ KİP, S. (2013). Türk Televizyon İzleyicisi Kültürel Omnivor Mu? Türkiye’deki Televizyon İzleyici Yapısı Üzerine Bir Araştırma. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 4(7).

2017 YILI İZLENME ORANI/PAYI ANALİZİ

BÖLGELERE GÖRE PROGRAM TÜRLERİNDE İZLENME PAYLARI

	Diziler	Haberler	Realite Show	Kadın Programları	Bilgi Eğlence Programları
İstanbul	17,86	8,06	20,81	11,08	11,09
İzmir	16,34	7,90	19,16	11,57	10,75
Ankara	19,40	8,66	19,01	12,53	9,94
Marmara(İstanbul Hariç)	18,99	8,46	22,52	12,37	10,76
Ege(İzmir Hariç)	19,41	8,70	18,94	12,20	10,03
İç Anadolu (Ankara Hariç)	20,70	8,35	19,22	12,31	9,13
Akdeniz	18,77	8,29	16,86	10,29	8,96
Karadeniz	20,08	8,37	23,03	11,59	8,00
Doğu ve Güneydoğu Anadolu	19,74	7,58	10,89	9,55	9,42

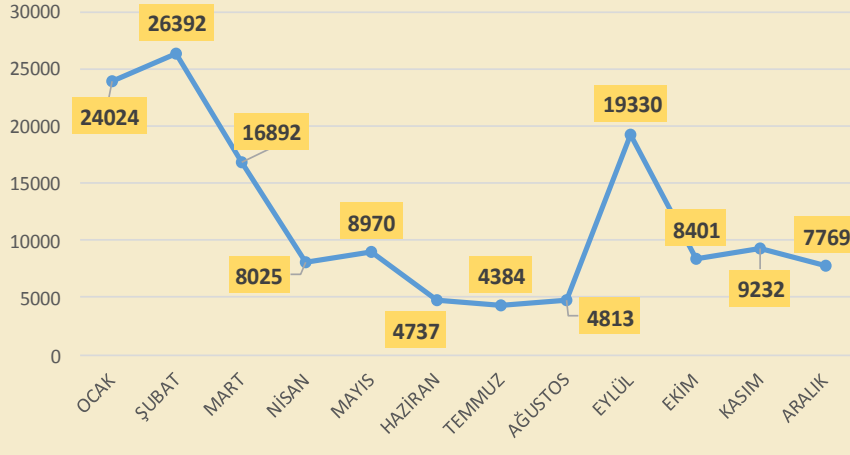
Varyans Analizi sonucunda Diziler program türünde “Bölgeler” arasında farklılık olduğu görülmüş olup, bu farklılığın hangi bölge yada bölgelerden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla çoklu karşılaştırma testi (LSD Testi) yapılmıştır. Bu test sonucunda İzmir bölgesinin İstanbul bölgesi haricindeki tüm diğer bölgelerden daha az Diziler program türünü izlediğini ifade etmek mümkündür.

Varyans Analizi sonucunda Haberler program türünde “Bölgeler” arasında farklılık olduğu görülmüş olup, bu farklılığın hangi bölge yada bölgelerden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla çoklu karşılaştırma testi (LSD Testi) yapılmıştır. Bu test sonucunda Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin İzmir bölgesi haricindeki tüm diğer bölgelerden daha az Haberler program türünü izlediğini ifade etmek mümkündür. Bu durum Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin demografik yapısı ve kültürel tercihleri çerçevesinde değerlendirilebilir.

Varyans Analizi sonucunda Realite Show program türünde “Bölgeler” arasında farklılık olduğu görülmüş olup, bu farklılığın hangi bölge yada bölgelerden kaynaklandığını tespit etmek amacıyla çoklu karşılaştırma testi (LSD Testi) yapılmıştır. Bu test sonucunda Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin Akdeniz bölgesi haricindeki tüm diğer bölgelerden daha az Realite Show program türünü izlediğini ifade etmek mümkündür.

2017 YILI İZLENME ORANI/PAYI ANALİZİ

AYLARA GÖRE 2017 YILI TOPLAM BİLDİRİMLERİ

Bildirimlerin 2017 yılı içerisinde aylara göre dağılımına bakıldığında, en göze çarpan unsur **Ocak, Şubat ve Mart** aylarındaki bildirim adedi yüksekliği ile **Haziran, Temmuz, Ağustos** aylarındaki bildirim adedi düşüklüğüdür.

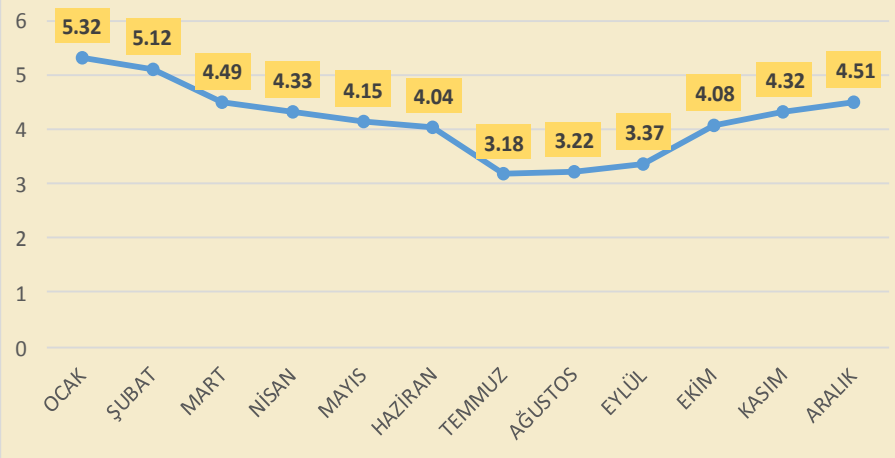
Benzer durum televizyon izleme sürelerinin aylara göre dağılımına baktığımızda da görülmektedir. En yüksek izleme süreleri kış aylarında görülürken, Haziran Temmuz, Ağustos aylarında bu

süreler düşmektedir.

Dolayısıyla “Aylara Göre 2017 Yılı Toplam Bildirimleri” grafiğindeki Eylül ayında “Kalp Atışı” isimli diziye yönelik meslek gruplarından gelen şikayetlerin grafikte yarattığı yükselişi dışarda tutacak olursak, **bildirim adetleri ile izleme süreleri arasında paralel bir dağılım olduğu** söylenebilir.

Bu durum ise, vatandaşların televizyon izlemeyi arttırdığı aylarda RTÜK İletişim Merkezi'ne daha fazla bildirimde bulundukları anlamına gelmektedir. Yaz yayın dönemi ile birlikte sürekliliği olan yayınlar sona ermekte kısa süreli yapımlar ekranlarda yer almaya başlamaktadır. Bir yandan yayın akışlarının değişmesi bir yandan da hava koşullarının iyileşmesi neticesinde vatandaşların yaşam pratikleri değişmekte, televizyon yayınlarına ayırdıkları süreler azalmaktadır. İzleme sürelerindeki bu düşüklüğün RTÜK İletişim Merkezi'ne gelen bildirimlere de yansıdığı görülmektedir.

İZLEME SÜRELERİ (Saat/Dakika)

* İzleme süreleri verileri TİAK A.Ş.'den alınmıştır.

İNCELEMELER/ MÜEYYİDELER

KAMUOYU, YAYIN ARAşTIRMALARI VE
ÖLÇME DAİRESİ BAşKANLIğI

İNCELEMELER/MÜEYYİDELER

6112 sayılı Radyo ve Televizyon arın Kuruluş ve Yayınları hakkındaki ka-
nun hükümleri uyarınca 2017 yılı içinde program türleri ve programlar
bazında uygulanan yaptırımlardan öne çıkanlar aşağıda
listelenmiştir.

KUŞAK PROGRAMLARI

- ⇒ Zuhul Topal'la 6 idari para cezası,
- ⇒ Esra Erol'da 5 idari para cezası,
- ⇒ Evleneceksen Gel 6 idari para cezası verilmiştir.

BECERİ VE DİRENÇ YARIŞMALARI

- ⇒ Survivor 1 idari para cezası,

REALITY SHOW

- ⇒ Seda ve Uğur'la 1 kez uyarı, 1 kez idari para cezası, 1 kez idari para cezası ve program durdurma
- ⇒ Gerçeğin Peşinde 2 kez idari para cezası

HABER PROGRAMLARI

- ⇒ CNN Türk Haber Bülteni 1 idari para cezası

REKLAMLAR VE TELE-ALİŞVERİŞ

- ⇒ Reklamlar 875 adet müeyyide,
- ⇒ Tele alışveriş 192 adet müeyyide uygulanmıştır.

2017 EN'LERİ

2017 YILINDA EN ÇOK BİLDİRİM ALAN

KANAL

Show TV

PROGRAM ADI

Evleneceksen Gel

İNCELEME KRİTERİ

*Genel Ahlak, Manevi
Değerler ve Ailenin
Korunması İlkesine
Aykırılık*

REKLAM

*Reklamın
süresi ve sıklığı*

TELE-ALİŞVERİŞ

Cinsel Ürünler

PROGRAM TÜRÜ

Kuşak Programları

**SEYİRCİ
KALMA
PAYLAŞ**

RTÜK

iletişim merkezi

www.rtuk.gov.tr

444 1 178

rtükmobil

